

Kinh tế Trung Quốc năm 2023: Vấn đề đối mặt với nhiều nguy cơ tiềm ẩn

📍 **TS. NGUYỄN NGỌC MẠNH**
Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam

● NGÀY NHẬN BÀI: 2/12/2022 ● NGÀY GỬI PHẢN BIỆN: 8/12/2022
● NGÀY DUYỆT ĐĂNG: 19/01/2023

Tóm tắt: Tăng trưởng kinh tế Trung Quốc năm 2022 đã giảm xuống mức thấp nhất trong gần nửa thế kỷ qua do bị ảnh hưởng nặng nề từ các biện pháp hạn chế trong đại dịch COVID-19 và sự sụt giảm của thị trường bất động sản. Mặc dù tốc độ tăng trưởng quý 4/2022 vượt xa kỳ vọng nhưng các chuyên gia vẫn lưu ý rằng xung lực của nền kinh tế Trung Quốc vẫn còn rất yếu. Năm 2023, tuy không phải đối mặt với những làn sóng COVID-19 mới, nhưng Trung Quốc lại phải đối mặt với nhiều nguy cơ mới từ chính nội tại nền kinh tế.

Từ khóa: Trung Quốc, nguy cơ, xuất khẩu, tiêu dùng, nợ xấu, thị trường bất động sản

1. TĂNG TRƯỞNG CỦA KINH TẾ TRUNG QUỐC NĂM 2022

Năm 2022, Trung Quốc đặt mục tiêu tăng trưởng cả năm là khoảng 5,5%, tuy nhiên, mục tiêu này không đạt được, do các biện pháp kiểm soát COVID-19 đã kìm hãm hoạt động sản xuất và tiêu dùng của nền kinh tế Trung Quốc.

Trong năm 2022, GDP của Trung Quốc chỉ tăng 3,0%, thấp hơn rất nhiều so với mục tiêu chính thức là 5,5% và giảm mạnh so với mức tăng trưởng 8,4% của năm 2021. Nếu không tính năm 2020 (năm Trung Quốc và toàn thế giới chịu ảnh hưởng nặng nề do đại dịch COVID-19), thì đây là mức tăng trưởng thấp nhất của Trung Quốc kể

từ mức 1,6% vào năm 1976, năm cuối cùng của cuộc Cách mạng Văn hóa kéo dài một thập niên đã tàn phá nền kinh tế Trung Quốc.

Tình trạng suy giảm trong xuất khẩu đã ảnh hưởng lớn đến tốc độ tăng trưởng của nền kinh tế Trung Quốc trong năm 2022. Theo dữ liệu của Tổng cục Hải quan Trung Quốc, đà suy giảm xuất khẩu của Trung Quốc trở nên nghiêm trọng hơn vào tháng cuối cùng của năm 2022, giảm 9,9% so với một năm trước đó và giảm 8,7% so với tháng 11/2022. Đây là mức giảm xuất khẩu mạnh nhất mà nền kinh tế Trung Quốc ghi nhận kể từ tháng 2/2020, khi có lệnh phong tỏa toàn quốc để kiểm soát đại dịch

NĂM 2022, TRUNG QUỐC ĐẶT MỤC TIÊU TĂNG TRƯỞNG CẢ NĂM LÀ KHOẢNG 5,5%, TUY NHIÊN, MỤC TIÊU NÀY KHÔNG ĐẠT ĐƯỢC, DO CÁC BIỆN PHÁP KIỂM SOÁT COVID-19 ĐÃ KÌM Hãm HOẠT ĐỘNG SẢN XUẤT VÀ TIÊU DÙNG CỦA NỀN KINH TẾ TRUNG QUỐC.

COVID-19. Theo tính toán của Reuters dựa trên dữ liệu chính thức, lượng hàng xuất khẩu sang Mỹ đã giảm 19,5% trong tháng 12/2022, trong khi các chuyến hàng đến Liên minh châu Âu (EU) cũng giảm 17,5%. Kim ngạch nhập khẩu của Trung Quốc trong tháng 12/2022 đã giảm 7,5% so với cùng kỳ năm 2021. Điều này phản ánh nhu cầu của thế giới đang chững lại.

Mặc dù lượng hàng xuất khẩu giảm mạnh trong những tháng cuối năm 2022, nhưng trong cả năm 2022, xuất khẩu của Trung Quốc vẫn tăng 7%, đạt 3,6 nghìn tỷ USD, nhờ hoạt động thương mại mạnh mẽ với các quốc gia Đông Nam Á cũng như sự bùng nổ xuất khẩu các phương tiện sử dụng năng lượng mới. Tuy nhiên, mức tăng trưởng này còn rất xa so với mức tương ứng ghi nhận của năm 2021 là 29,6%. Trong khi đó, nhập khẩu trong cả năm 2022 tăng 1,1%, lên 2,7 nghìn tỷ USD. Thặng dư thương mại của Trung Quốc trong năm 2022 đạt mức cao nhất từ trước tới nay, khoảng 900 tỷ USD, so với mức 670,4 tỷ USD ghi nhận vào năm 2021.

Tốc độ tăng trưởng xuất nhập khẩu trong năm 2022 của Trung Quốc thấp hơn nhiều so năm 2021, cho thấy thời kỳ

mà sự bùng nổ xuất khẩu đã giúp kinh tế Trung Quốc vượt qua tác động nghiêm trọng của đại dịch COVID-19, đã kết thúc. Trung Quốc không còn có thể dựa vào động lực thương mại mạnh mẽ để thúc đẩy tăng trưởng trong năm 2023.

Sự sụt giảm tăng trưởng kinh tế Trung Quốc trong năm 2022 còn cho thấy sự yếu kém tiềm ẩn trong nhiều lĩnh vực khác. Trong tháng 12/2022, sản lượng công nghiệp của Trung Quốc chỉ tăng 1,3% so với năm trước đó, chậm hơn so với mức tăng 2,2% trong tháng 11/2022, trong khi đó, doanh số bán lẻ, thước đo tiêu dùng chính, đã giảm 1,8% trong tháng 12/2022, sau khi giảm 5,9% trong tháng 11/2022. Lĩnh vực bất động sản của Trung Quốc là một trong những lực cản lớn nhất đối với tăng trưởng. Theo dữ liệu của Cục Thống kê Quốc gia Trung Quốc (NBS), năm 2022, đầu tư vào lĩnh vực này đã giảm 10% so với cùng kỳ năm trước, mức giảm đầu tiên kể từ khi dữ liệu này bắt đầu được ghi nhận vào năm 1999.

Chỉ số đơn đặt hàng mới của Trung Quốc trong tháng 12/2022 là 43,9%, giảm 2,5% so với tháng 11/2022, đánh dấu tháng thứ ba liên tiếp chỉ số này sụt giảm. Tình trạng này cho thấy nhu cầu của thế giới đối với các ngành sản xuất của Trung Quốc đang ngày càng đi xuống. Cũng theo số liệu của Cục Thống kê Quốc gia Trung Quốc, chỉ số quản lý mua hàng PMI sản xuất của nước này cho tháng 12/2022 là 47,0%, giảm 1,0% so với tháng 11. (Chỉ số PMI của tháng 10 và tháng 11/2022 lần lượt là 49,2% và 48,0%). Điều này cho thấy triển vọng xấu đi đối với lĩnh vực sản xuất của Trung Quốc.

2. NHỮNG NGUY CƠ TIỀM ẨN CỦA KINH TẾ TRUNG QUỐC

Kinh tế Trung Quốc nhiều khả năng sẽ hồi phục trong năm 2023 khi hoạt động đi lại và tiêu dùng của người dân phục hồi sau khi các biện pháp kiểm soát dịch COVID-19 được bãi bỏ. Tuy nhiên, kinh tế Trung Quốc vẫn phải đương đầu với nhiều thách thức nội tại, đó là tình trạng xuất khẩu giảm sút, khủng hoảng trên thị trường bất động sản và nhu cầu tiêu dùng trong nước còn yếu. Nhìn vào dài hạn, những thách thức với tăng trưởng kinh tế Trung Quốc bao gồm cả việc suy giảm dân số và tăng trưởng năng suất lao động thấp.

2.1. Tình trạng tăng trưởng xuất khẩu giảm dần

Trong những năm 2020 và 2021, khi phần lớn thế giới phải vật lộn để ngăn chặn COVID-19, thì việc Trung Quốc nhanh chóng kiểm soát đại dịch đã giúp nhiều nhà máy tại nước này hoạt động mạnh mẽ, đáp ứng nhanh nhu cầu tăng lên đối với nhiều sản phẩm và dịch vụ trên toàn cầu. Tuy nhiên, hiện nay nhu cầu về các sản phẩm và dịch vụ đang giảm xuống. Theo dữ liệu từ Wind Information, xuất khẩu của Trung Quốc bắt đầu có xu hướng giảm dần so với thời gian trước và đây là lần giảm đầu tiên kể từ tháng 5/2020. Theo đánh giá của các chuyên gia kinh tế, việc giảm xuất khẩu ròng dự kiến sẽ làm giảm tăng trưởng khoảng 0,5 điểm phần trăm trong năm 2023. Xuất khẩu ròng đã hỗ trợ tăng trưởng GDP của Trung Quốc trong nhiều năm qua, đóng góp tới 1,7 điểm phần trăm vào năm 2021.

Trong hai tháng đầu năm 2023, các số liệu thống kê cho thấy kim ngạch xuất,

ĐÀ SUY GIẢM TRONG XUẤT NHẬP KHẨU ĐÃ ẢNH HƯỞNG LỚN ĐẾN TỐC ĐỘ TĂNG TRƯỞNG CỦA NỀN KINH TẾ TRUNG QUỐC. TRUNG QUỐC KHÔNG CÒN CÓ THỂ DỰA VÀO ĐỘNG LỰC THƯƠNG MẠI MẠNH MẼ ĐỂ THÚC ĐẨY TĂNG TRƯỞNG.

nhập khẩu của Trung Quốc đều có xu hướng sụt giảm. Cụ thể, kim ngạch xuất khẩu 2 tháng đầu năm 2023 của Trung Quốc chỉ đạt 506 tỷ USD, giảm 6,8% so với cùng kỳ năm trước, sau khi giảm 9,9% vào tháng 12/2023.

Trong khi đó, kim ngạch nhập khẩu trong tháng 1 và tháng 2/2023 đạt hơn 389 tỷ USD, giảm 10,2% so với năm trước. Mức giảm này cao hơn nhiều so với mức giảm 7,5% trong tháng 12/2022 và mức giảm 5,5% theo dự báo. Các nhà kinh tế cho rằng, nhập khẩu giảm mạnh chủ yếu là do giá cả hàng hóa chững lại và đồng USD mạnh hơn.

Ở chiều ngược lại, nhu cầu toàn cầu đối với hàng hóa Trung Quốc bắt đầu giảm vào cuối năm 2022 khi lạm phát và lãi suất cao hơn ở các quốc gia đã kìm hãm sức chi tiêu của người tiêu dùng. Xuất khẩu đóng vai trò chính trong cỗ máy tăng trưởng của nền kinh tế Trung Quốc trong hai năm qua, giúp bù đắp sự sụt giảm chi tiêu trong nước khi các hạn chế đi lại để kiểm soát COVID-19 đã làm ảnh hưởng đến doanh nghiệp và người tiêu dùng. Sự sụt giảm xuất khẩu của Trung Quốc trong những tháng đầu năm 2023 đã phản ánh tình trạng suy yếu của nhu cầu bên ngoài. Điều

này sẽ tác động mạnh đến sự phục hồi của nền kinh tế Trung Quốc.

2.2. Thị trường bất động sản bất ổn

Năm 2022 là năm chứng kiến sự suy thoái nghiêm trọng nhất trên thị trường bất động sản Trung Quốc. Số vốn mà các nhà phát triển bất động sản huy động được đã giảm 25%. Một trong những nguyên nhân chính dẫn đến tình trạng này là do Chính phủ Trung Quốc cắt giảm sự hỗ trợ tài chính đối với thị trường bất động sản, vốn là biện pháp được sử dụng mạnh mẽ trong giai đoạn trước. Hơn 2/3 tài sản của các hộ gia đình tại đô thị ở Trung Quốc gắn liền với bất động sản và thị trường này đóng góp tới 20% GDP. Tính tới tháng 6/2021, các công ty phát triển bất động sản tại Trung Quốc đã tích lũy khối nợ khổng lồ lên tới 33,5 nghìn tỷ nhân dân tệ (tương đương 5,2 nghìn tỷ USD).

Năm 2020, Chính phủ Trung Quốc đã yêu cầu nhiều doanh nghiệp bất động sản phải giảm nợ. Kéo theo đó là hàng chục doanh nghiệp bất động sản phá sản, cơn địa chấn này đã lan tỏa tới các ngân hàng và khách mua nhà. Hàng loạt dự án nhà ở bị dở dang, dù khách hàng đã thanh toán tiền dẫn tới nhiều cuộc biểu tình và làn

sóng ngừng trả nợ vay thế chấp của người mua nhà trên khắp Trung Quốc. Bất chấp những nỗ lực của Chính phủ Trung Quốc nhằm thúc đẩy thị trường bất động sản, giá nhà tại nhiều thành phố đã lao dốc trong năm 2022.

Làn sóng vỡ nợ trên thị trường bất động sản Trung Quốc tiếp tục lan rộng. Năm 2022 đã chứng kiến một số lượng kỷ lục các công ty phát triển bất động sản tại Trung Quốc tuyên bố mất khả năng thanh toán, trong đó phải kể đến Evergrande. Theo Standard & Poor's, ước tính có khoảng 20% - 40% các công ty bất động sản tại Trung Quốc đối mặt với tình trạng khó khăn tài chính và có nguy cơ vỡ nợ.

Trong quá khứ, hầu hết các cuộc suy thoái kinh tế đều liên quan tới chứng khoán hoặc bất động sản. Một khi giá nhà ở có dấu hiệu bất ổn và bắt đầu sụt giảm do các ảnh hưởng của nợ, có nhiều khả năng tiêu dùng cũng sẽ bị ảnh hưởng theo. Hoạt động bất động sản yếu kém và tâm lý tiêu cực trong lĩnh vực bất động sản chắc chắn sẽ làm chậm tăng trưởng. Điều này gây ảnh hưởng nặng nề đến nền kinh tế vì bất động sản và các ngành công nghiệp khác chiếm tới một phần ba tổng sản phẩm quốc nội của Trung Quốc.

2.3. Nguy cơ từ nợ xấu

Luật Ngân sách năm 2015 của Trung Quốc có điều khoản cho phép chính quyền địa phương phát hành trái phiếu địa phương theo từng dự án cụ thể (những khoản nợ này được gọi là nợ cấu trúc - thường là các khoản nợ dưới chuẩn an toàn). Những khoản nợ cấu trúc của chính quyền địa phương không cần báo cáo lên

SỰ SỤT GIẢM TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ TRUNG QUỐC TRONG NĂM 2022 CÒN CHO THẤY SỰ YẾU KÉM TIỀM ẨN TRONG NHIỀU LĨNH VỰC KHÁC. TRONG ĐÓ, LĨNH VỰC BẤT ĐỘNG SẢN LÀ MỘT TRONG NHỮNG LỰC CẢN LỚN NHẤT ĐỐI VỚI TĂNG TRƯỞNG.

TRONG THỜI GIAN TỚI, KINH TẾ TRUNG QUỐC VẪN PHẢI ĐƯƠNG ĐẦU VỚI NHIỀU THÁCH THỨC NỘI TẠI, ĐÓ LÀ TÌNH TRẠNG XUẤT KHẨU GIẢM SÚT, KHỦNG HOẢNG TRÊN THỊ TRƯỜNG BẤT ĐỘNG SẢN VÀ NHU CẦU TIÊU DÙNG TRONG NƯỚC CÒN YẾU.

Trung ương và không cần hạch toán vào nợ Chính phủ theo chuẩn quốc tế.

Cách làm này giúp cho số liệu nợ công tính trên GDP trong các báo cáo của Trung Quốc luôn ở mức chấp nhận được, nhưng lại tạo ra một “hố đen” về nợ địa phương mà Chính phủ Trung Quốc không thể kiểm soát được.

Với cơ chế này, các chính quyền địa phương Trung Quốc đã tận dụng tối đa quyền lực để phát hành trái phiếu địa phương. Họ có thể chỉ thị các ngân hàng thương mại (NHTM) địa phương mua lại, bán đất cho doanh nghiệp bất động sản địa phương, rồi lại chỉ đạo NHTM cho các doanh nghiệp này vay vốn. Các doanh nghiệp này sau khi bán được bất động sản sẽ trả tiền cho NHTM và cho chính quyền địa phương. Vòng tiền tuần hoàn như vậy thực ra phụ thuộc vào khả năng bán được bất động sản của các doanh nghiệp.

Các công cụ nợ địa phương còn mở rộng đến mức doanh nghiệp được chính quyền địa phương bảo lãnh lại được phép bảo lãnh cho doanh nghiệp nhỏ hơn vay tiền từ NHTM địa phương. Bản thân các quan chức địa phương cần bán đất liên tục, cần tăng nợ liên tục để có được số liệu tăng

trường tốt báo về cho Trung ương.

Cách hạch toán nợ xấu của NHTM cũng là một vấn đề nổi cộm. Theo hãng Caixin Global và cả công ty PricewaterhouseCoopers (PwC), thì các NHTM Trung Quốc được phép tự phân loại các khoản nợ thành các loại 1, 2, 3, 4, 5 theo định giá tài sản bảo đảm mà họ đang giữ; vì tự NHTM định giá nên khó có thể giám sát được hết các trường hợp định giá cao hơn thị trường. Đây có thể là lý do khiến tỷ lệ nợ xấu mà *Ngân hàng Trung ương Trung Quốc (PBOC)* báo cáo luôn ở trong ngưỡng an toàn, trong khi toàn Trung Quốc có tới hàng chục thành phố “ma” và hàng triệu căn chung cư “trống”. Chính những dữ liệu bị che giấu này được xem là nguồn cơn cho khủng hoảng mà Trung Quốc đang đối mặt và rất có thể sẽ kéo theo cơn “đột quỵ” của cả nền kinh tế.

2.4. Tiêu dùng nội địa yếu

Ngay từ thời điểm bùng nổ cuộc chiến thương mại với Mỹ, Chính phủ Trung Quốc đã theo đuổi chiến lược tập trung tiềm lực vào thị trường nội địa nhằm duy trì tăng trưởng của nền kinh tế. Bộ Chính trị Trung Quốc - cơ quan tối cao của Đảng Cộng sản cầm quyền - thời điểm đó đã ban hành Chiến lược “*lưu thông kép*”, nghĩa là Trung Quốc sẽ vẫn hướng ra thị trường quốc tế, nhưng dựa vào tiêu dùng trong nước nhiều hơn và sử dụng các công nghệ do doanh nghiệp trong nước tự phát triển.

Với dân số 1,4 tỷ người, tổng chi tiêu của người tiêu dùng ở Trung Quốc năm 2020 chỉ là 13,600 tỷ USD - chiếm chưa đến 40% GDP của Trung Quốc, trong khi mức trung bình toàn cầu là khoảng 60%. Trung Quốc

được xem là nước có tỷ lệ tiêu dùng trong GDP thấp so với nhiều nền kinh tế trên thế giới.

Bên cạnh đó, khoảng cách giàu nghèo ở Trung Quốc cũng đang thuộc nhóm có khoảng cách rộng nhất thế giới. Đa số người dân Trung Quốc đang chật vật mưu sinh với nguồn thu nhập rất thấp. Hiện nay, các chính sách thịnh vượng chung mới của Trung Quốc tập trung vào việc phân phối lại thu nhập từ người giàu sang người nghèo và tầng lớp trung lưu, nhưng dù chương trình thành công, thì tình trạng này vẫn khó có thể cải thiện. Mặc dù định hướng của Trung Quốc trong Chiến lược lưu thông kép sẽ là chỉ tiêu cho cơ sở hạ tầng nhằm khơi dậy nhu cầu trong nước. Tuy nhiên, mục tiêu tăng nhu cầu nội địa sẽ rất khó khăn.

Những nỗ lực của Trung Quốc và chính quyền các địa phương nhằm thúc đẩy tiêu dùng được dự báo sẽ phải đối mặt với nhiều thách thức trong bối cảnh tài sản và thu nhập của các hộ gia đình sụt giảm sau đại dịch. Các biện pháp phong tỏa phòng dịch đã buộc nhiều lao động nhập cư phải trở về quê, nơi mức thu nhập mà họ có thể kiếm được chỉ bằng một phần nhỏ so với ở các thành phố lớn, dẫn tới sự hạn chế đáng kể về sức mua.

Một khía cạnh nữa là khoảng 70% tài

SỤT GIẢM XUẤT KHẨU DO TÌNH TRẠNG SUY YẾU CỦA NHU CẦU BÊN NGOÀI SẼ TÁC ĐỘNG MẠNH ĐẾN SỰ PHỤC HỒI CỦA NỀN KINH TẾ TRUNG QUỐC.

sản của các hộ gia đình Trung Quốc gắn liền với bất động sản. Và trong bối cảnh giá nhà tại Trung Quốc giảm 15%, tài sản của các hộ gia đình cũng bị suy giảm ít nhất 10%. Tình trạng này sẽ làm các hộ gia đình, ngân hàng và chính quyền địa phương đều bị thiệt hại nặng nề, và điều đó sẽ ngăn cản đà phục hồi của tiêu dùng sau đại dịch.

Theo một cuộc thăm dò mới đây của Công ty tư vấn Morning Consult, tâm lý người tiêu dùng Trung Quốc đối với tình hình tài chính hiện tại và tương lai đã dần được cải thiện sau khi các chính sách chống dịch được nới lỏng. Tuy nhiên, chỉ số này vẫn thấp hơn nhiều so với cùng kỳ năm trước. Các nhà kinh tế cho rằng, chủ trương tăng trưởng dựa trên nhu cầu nội địa của Trung Quốc sẽ phải vượt qua vô vàn trở ngại do nhu cầu nội địa kém và sự can thiệp quá sâu của nhà nước vào nền kinh tế.

3. TRIỂN VỌNG PHỤC HỒI CỦA KINH TẾ TRUNG QUỐC

Mặc dù nhiều tổ chức quốc tế dự đoán GDP của Trung Quốc sẽ tăng trưởng ở mức trên 5% trong năm 2023 nhưng Chính phủ Trung Quốc chỉ đặt mục tiêu tăng trưởng GDP ở ngưỡng 5%, một phần là do tình trạng xuất khẩu sụt giảm nhanh chóng, điều này đồng nghĩa với việc các động lực tăng trưởng ở trong nước giờ đây sẽ phải đảm trách vai trò lớn hơn.

Ngay từ khi mâu thuẫn giữa Trung Quốc với Mỹ gia tăng, Trung Quốc đã chuyển hướng sang khai thác lợi thế thị trường tiêu dùng 1,4 tỷ người của mình. Vì vậy, giải pháp kích cầu, mở rộng tiêu dùng trong nước được Trung Quốc đưa lên hàng đầu

trong việc vực dậy nền kinh tế năm 2023.

Kể từ khi đại dịch bùng phát, tăng trưởng doanh thu bán lẻ của Trung Quốc đã sụt giảm mạnh, đặc biệt là khi người dân có xu hướng tiết kiệm nhiều hơn. Do đó, Chính phủ Trung Quốc đã ban hành nhiều chính sách nhằm ưu tiên thúc đẩy tiêu dùng nội địa. Với mức lạm phát vẫn thấp trong năm 2022, Trung Quốc hiện vẫn còn nhiều dư địa để tiếp tục kích thích tiêu dùng, đầu tư cho lĩnh vực cơ sở hạ tầng. Theo số liệu từ Tổng cục Thống kê Trung Quốc, doanh thu bán lẻ ở Trung Quốc đã tăng 3,5% trong tháng 1 và tháng 2/2023, đảo ngược so với mức giảm 1,8% trong tháng 12/2022. Điều này cho thấy tiêu dùng đang dần trở thành động lực tăng trưởng chính của kinh tế Trung Quốc.

Theo Quỹ Tiền tệ quốc tế (IMF), GDP của Trung Quốc dự kiến sẽ tăng trưởng bình quân khoảng 4% mỗi năm trong thời gian từ nay đến năm 2027, rồi sau đó sẽ giảm còn 3% trong thập kỷ tiếp theo. Dự báo này đồng nghĩa với GDP bình quân đầu người của Trung Quốc cũng tăng với tốc độ tương tự. Đó sẽ là một sự giảm tốc mạnh so với mức tăng trưởng GDP thực tế bình quân khoảng 7% mỗi năm mà Trung Quốc đạt được trong vài thập kỷ qua.

Trung Quốc hiện đang đối mặt với một loạt vấn đề kinh tế trong ngắn hạn, được cho là sẽ ảnh hưởng bất lợi đến tăng trưởng, bao gồm: sức cầu tiêu dùng nội địa còn yếu, tình trạng sụt giảm trong xuất khẩu, những bất ổn trên thị trường bất động sản và tình trạng nợ xấu gia tăng. Bên cạnh đó, triển vọng tăng trưởng kinh tế Trung Quốc trong dài hạn cũng đang bị bao phủ bởi những yếu tố tiêu cực, như tình trạng lão hóa dân

THEO STANDARD & POOR'S, ƯỚC TÍNH CÓ KHOẢNG 20% - 40% CÁC CÔNG TY BẤT ĐỘNG SẢN TẠI TRUNG QUỐC ĐỐI MẶT VỚI TÌNH TRẠNG KHÓ KHĂN TÀI CHÍNH VÀ CÓ NGUY CƠ VỠ NỢ.

số và năng suất lao động tăng chậm lại. Mô hình tăng trưởng dựa vào đầu tư của Trung Quốc thời gian qua đã bộc lộ nhiều hạn chế. Trong mô hình này, dòng vốn khổng lồ được rót nhiều vào các doanh nghiệp quốc doanh và lĩnh vực bất động sản. Việc đặt trọng tâm vào khu vực kém năng suất như vậy, đã làm gia tăng nợ công và đẩy nền kinh tế rơi vào nguy cơ suy thoái.

Nếu không có nỗ lực cải thiện tình trạng dân số lão hóa và suy giảm năng suất lao động, thì các nhân tố này có thể sẽ tiếp tục gây áp lực lên tăng trưởng kinh tế Trung Quốc trong dài hạn. Những yếu tố hạn chế này cho thấy sự cần thiết phải điều chỉnh mô hình tăng trưởng dựa vào đầu tư và có mức phát thải carbon cao sang một mô hình tăng trưởng bền vững hơn, cụ thể là dựa vào tiêu dùng trong nước.

Tóm lại, trong năm 2023, tiêu dùng của Trung Quốc được dự báo sẽ giữ vai trò dẫn dắt sự phục hồi kinh tế. Trong khi đó, những khó khăn trong ngành bất động sản và nhu cầu toàn cầu giảm sút đối với hàng hóa xuất khẩu của Trung Quốc sẽ tiếp tục là những yếu tố thách thức đối với tăng trưởng. Chính vì vậy, Trung Quốc cần tập trung hỗ trợ những doanh nghiệp nhỏ và vừa mở rộng nhu cầu tiêu dùng và sản xuất.

NHỮNG DỮ LIỆU BỊ CHE DẤU VỀ CÁC KHOẢN NỢ CỦA CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG ĐƯỢC XEM LÀ NGUỒN CƠN CHO KHỦNG HOẢNG MÀ TRUNG QUỐC ĐANG ĐỐI MẶT VÀ RẤT CÓ THỂ SẼ KÉO THEO CƠN “ĐỘT QUY” CỦA CẢ NỀN KINH TẾ.

Đồng thời, Chính phủ cần nói lỏng chính sách tài khóa, tiền tệ, ưu tiên hỗ trợ hộ gia đình và kích cầu tiêu dùng.

Chính phủ Trung Quốc cần phải theo đuổi các cải cách mang tính cơ cấu về thị trường và phân bổ lại nguồn vốn giữa các công ty quốc doanh và doanh nghiệp tư nhân. Đồng thời, nguồn vốn đầu tư vào hạ tầng và bất động sản cũng cần phải được dịch chuyển sang những lĩnh vực có năng suất cao hơn như sản xuất hoặc dịch vụ. Với sự hỗ trợ từ các chính sách mở rộng tiêu dùng nội địa, ổn định đầu tư và tăng cường chi tiêu công thì nền kinh tế Trung Quốc mới có thể tăng trưởng tốt hơn trong những năm tới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

• Reuters (2023), *Tăng trưởng kinh tế Trung Quốc năm 2022 tồi tệ nhất trong lịch sử, chính sách sau đại dịch đối mặt với thử thách*, 24/01/2023. https://www.epochtimesviet.com/tang-truong-kinh-te-trung-quoc-nam-2022-toi-te-nhat-trong-lich-su-chinh-sach-sau-dai-dich-doi-mat-voi-thu-thach_354993.html

• Lê Linh (2023), *Xuất khẩu của Trung Quốc giảm sâu, đe dọa tăng trưởng*, 14/01/2023. <https://thesaigontimes.vn/xuat-khau-cua-trung-quoc-giam-sau-de-doa-tang-truong/>

• Minh Trang (2023), *“Đà phục hồi kinh tế Trung Quốc vẫn đối mặt với nhiều thách thức”*, 14/01/2023. <https://www.vietnamplus.vn/da-phuc-hoi-kinh-te-trung-quoc-van-doi-mat-voi-nhieu-thach-thuc/841260.vnp>

• “*Kinh tế Trung Quốc đạt mức tăng trưởng 3% trong năm 2022*”, 17/01/2023. <https://baodautu.vn/kinh-te-trung-quoc-dat-muc-tang-truong-3-trong-nam-2022-d182332.html>

• Kathleen Li và Sean Tseng (2023), *“Chỉ số đơn đặt hàng mới của Trung Quốc giảm trong 3 tháng liên tiếp khi nhu cầu từ thế giới giảm”*, 10/01/2023. https://www.epochtimesviet.com/chi-so-don-dat-hang-moi-cua-trung-quoc-giam-trong-3-thang-lien-tiep-khi-nhu-cau-tu-the-gioi-giam_351150.html

• VTV (2023), *“Cỗ máy kinh tế Trung Quốc gặp thách thức”*, 10/03/2023. <https://vtv.vn/the-gioi/co-may-kinh-te-trung-quoc-gap-thach-thuc-20230309230945405.htm>

• Ngọc Trang (2023), *“Chiến dịch “giải cứu” thị trường bất động sản của Trung Quốc đang đi đến đâu?”*, 06/02/2023. <https://vneconomy.vn/chien-dich-giai-cuu-thi-truong-bat-dong-san-cua-trung-quoc-dang-di-den-dau.htm>

• Ngọc Minh (2023), *“2 tỷ huyệt của nền kinh tế Trung Quốc”*, 09/01/2023. https://www.epochtimesviet.com/2-tu-huyet-cua-nen-kinh-te-trung-quoc_350643.html

• An Huy (2023), *“Kinh tế Trung Quốc nhiều tín hiệu phục hồi tốt”*, 20/03/2023. <https://vneconomy.vn/kinh-te-trung-quoc-nhieu-tin-hieu-phuc-hoi-tot.htm>

• Bình Minh (2023), *“Kinh tế giảm tốc, mục tiêu thu nhập của Trung Quốc đang trở nên xa vời?”*, 13/02/2023. <https://vneconomy.vn/kinh-te-giam-toc-muc-tieu-thu-nhap-cua-trung-quoc-dang-tro-nen-xa-voi.htm>

• Thùy An (2022), *“Kinh tế Trung Quốc 2023 có gì khác với trước đại dịch?”*, ngày 22/12/2022. <https://vtv.vn/kinh-te/kinh-te-trung-quoc-2023-co-gi-khac-voi-truoc-dai-dich-20221222111522855.htm>